
**OKUL DENEYİMİ I, II ve ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI
DERSLERİNİN UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ ve ÖĞRETMEN
ADAYLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİNİN
İNCELENMESİ**

**AN INVESTIGATION OF PRACTICE TEACHERS' AND TEACHER
CANDIDATES' EVALUATION SCHOOL PRACTICUM COURSES**

**Yard.Doç.Dr. Ömer Faruk ÇETİN
Yard.Doç.Dr. Hüseyin BULUT
Atatürk Üniversitesi, Erzincan Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü**

ÖZET

Bu çalışmada: 1997 yılında Y. Ö. K tarafından Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması sonucu [1] Eğitim Fakülteleri bünyesindeki her öğretmenlik programında yer alan Okul Deneyimi I, II ve Öğretmenlik Uygulaması adlı derslerin tamamını almış "Öğretmen Adayları" ve bu derslerin "Fakülte-Okul İşbirliği" çerçevesinde uygulama okullarında yapılan uygulama saatlerini yürüten "Uygulama Öğretmenleri" tarafından değerlendirmeleri incelenmiş ve bu inceleme sonucunda ilgili derslerin amaçlarına ulaşmaları için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Fakülte-Okul İşbirliği, Okul Deneyimi I, II, Öğretmenlik Uygulaması

ABSTRACT

In this study, it was examined the appreciations by "The Application Teachers" who imposed the application hours which were made in the in application schools subject to "The Faculty-School Cooperation" of these lessons and the "The Teacher Candidates" who took all the lessons, Called The School Experience I-II and The Teaching Applications, which occupy a place in every teaching departments in The Education Faculties in the result of being renewed again The Education Faculties by "The Higher Teaching Association" in 1997, and at the result of this examination, it was presented suggestions to attain its purpose of the related lessons.

Keywords: The Faculty-School Cooperation, The School Experience I, II, The Teaching Application.

1. GİRİŞ

"Eğitim Fakültelerinde gerçekleştirilen yeniden yapılanmanın en önemli boyutu Fakülte-Okul İşbirliği konusunda getirilen çağdaş ve etkin düzenlemeler olmuştur. Bu çerçevede, bundan böyle aday öğretmenlerin okullarda daha fazla pratik yapmasına önem verilmiş ve staj dönemindeki performanslarının düzenli ve sistematik olarak gözlenmesine imkan sağlayacak yeni araçlar geliştirilmiştir.

Özellikle öğretmen yetiştirme programlarında yer alan Okul Deneyimi dersleri ile Öğretmenlik Uygulaması dersi bu kapsamda geliştirilmiş en önemli etkinliklerdir. Aday öğretmenlerin öğrencilik döneminin ilk yıllarından başlayarak ileride görev yapacakları okul ortamı ile tanışmalarını ve yoğun bir şekilde o havayı teneffüs etmelerini sağlayacağı düşünülen bu derslerin özenle işlenmesinde yarar görülmektedir” [2]. Her ön görünün uygulama sırasında bazı değişikliklere uğrayacağı açıktır. Bu değişiklikler ile ön görü arasında yeni düzenlemeler yapılması planlı olmanın doğası gereğidir. Bu nedenle böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur.

PROBLEM CÜMLESİ

Öğretmen adaylarının ve uygulama öğretmenlerinin "Fakülte-Okul" işbirliği çerçevesinde yürütülen dersler, yürütülme yöntemleri, birbirleri hakkındaki görüş ve beklentileri nelerdir? Bu beklentilerin ne kadarı derslerin amaçları ile örtüşmekte, bunların ne kadarının ne ölçüde taraflar ve ilgili kurumlar tarafından karşılandığı tahmin edilmektedir?

ALT PROBLEMLER

1. Öğretmen adaylarının "Fakülte-Okul" işbirliği çerçevesinde yürütülen dersler, yürütülme yöntemleri, ve uygulama öğretmenleri hakkındaki görüş ve beklentileri nelerdir?

2. Bu beklentilerin ne kadarı derslerin amaçları ile örtüşmekte, bunların ne kadarının ne ölçüde taraflar ve ilgili kurumlar tarafından karşılandığı tahmin edilmektedir?

SINIRLAMALAR

Bu çalışma 2002-2003 öğretim yılı ile Erzincan Eğitim Fakültesi ve Erzincan ili merkezde bulunan uygulama okulları ile sınırlıdır.

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın yöntemi “betimsel yöntem”dir.

EVREN ve ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Eğitim Fakülteleri öğrencileri ile uygulama okullarında görevli uygulama öğretmenleri, örneklemini ise Erzincan Eğitim Fakültesi'nin 449 öğrencisi ile Erzincan ili merkezde bulunan uygulama okullarında görevli 52 uygulama öğretmeni oluşturmaktadır.

VERİ TOPLAMA ARACI ve GELİŞTİRİLMESİ

Veri toplama aracı olarak uygulama öğretmeni ve öğretmen adayları için hazırlanan anketler kullanılmıştır.

VERİ TOPLAMA ARACININ UYGULANMASI ve ANALİZİ

Veri toplama araçları ilgili öğrencilere fakültede, uygulama öğretmenlerine milli eğitim müdürlüğü aracılığıyla uygulama okullarında dağıtılmış ve hiçbir yönlendirme ve zaman kısıtlaması olmaksızın uygulanmış ve dağıtılan anketlerin tamamı (soruların tamamına cevap verilmese de) geri toplanmıştır.

Araştırmaya katılan 449 öğretmen adayının ankette sorulan sorulara verdikleri yanıtlar aşağıdaki Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1. Uygulama öğretmen adaylarının ankette sorulan sorulara verdikleri yanıtlar.

Aşağıdaki Terimlerinin Anlamını Bilen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama Öğretmeni	449	100
Uygulama Okulu Koordinatörü	349	78
Uygulama Öğretim Elemanı	444	99
Fakülte Koordinatörü	283	63

"Aşağıdaki Görevliler Görev ve Sorumluluklarını Biliyor- du". diyen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama Öğretmeni	338	75
Uygulama Öğretim Elemanı	362	81
Uygulama Okul Koordinatörü	198	40
Öğretmen Adayları	369	82

Uygulama Okulunda İlk Olarak Aşağıdakileri Yaptık Diyen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Okul müdürü/müdür yardımcısı ile yapacağımız çalışmalar hakkında plan yaptık.	254	57
Okul müdürü/müdür yardımcısı okul kuralları ve bizim uymak zorunda olduğumuz kuralları bildirdi.	350	78
Okul müdürü/müdür yardımcısı uygulama öğretmeni ile tanıştırdı ve uygulama öğretmeni ile dönem planı yaptık.	244	54
Uygulama öğretim elemanı uygulama okul müdürü ile tanıştırdı.	212	47

Her Çalışmadan Sonra Aşağıdakileri Yaptık Diyen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama öğretmeni ile çalışmalarını değerlendirdik.	201	45
Uygulama öğretim elemanı ile çalışmalarını değerlendirdik.	224	50
Grup arkadaşları ile çalışmalarını değerlendirdik.	190	42
Uygulama öğretmeni/uygulama öğretim elemanı ile bir sonraki çalışma için ön hazırlık yaptık.	166	37

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Farklı bir uygulama okulunda olmak isterdim.	162	36
Farklı bir uygulama öğretmeni ile çalışmak isterdim.	117	26
Farklı bir uygulama öğretim elemanı ile çalışmak isterdim.	76	17
Farklı bir uygulama grubunda olmak isterdim.	107	24

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğrenci Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama çalışmaları yeterli düzeydedir.	224	50
Uygulama çalışmaları uygulama okulu kısmında yeterlidir.	209	47
Uygulama çalışmaları fakülte kısmında yeterlidir.	180	40
Uygulama çalışma grupları fazla kalabalık olduğundan yeteri kadar bireysel isteklerimizi dile getiremedik.	182	40

Araştırmaya katılan 52 uygulama öğretmenin ankette sorulara verdikleri yanıtlar aşağıdaki Tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Uygulama öğretmenlerinin ankette sorulara verdikleri yanıtlar.

Aşağıdaki Terimlerinin Anlamını Bilen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama Öğretmeni	52	100
Uygulama Okulu Koordinatörü	42	80
Uygulama Öğretim Elemanı	42	80
Mili Eğitim Uygulama Koordinatörü	27	52

“Aşağıdaki Görevliler Görev ve Sorumluluklarını Biliyordu”. Diyen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama Öğretim Elemanı	36	69
Uygulama Okul Koordinatörü	40	77
Öğretmen Adayları	40	77

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama Öğrencilerinin kalabalık olması ilgilenmemizi zorlaştırıyor.	37	71
Uygulamalar nedeni ile programlarımız aksiyor.	25	48
Uygulamalar sırasında denetlendiğimizi kanaatine varıyorum.	21	40
Uygulamalar hakkında yeterli bilgiye sahip değilim.	11	21

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama çalışmalarında bizim değerlendirmemizin dikkate alınmadığı kanaatindeyim.	23	44
Uygulama çalışmalarında bizim değerlendirmemizin dikkate alındığı fakat alınma oranının yeterli olmadığı kanaatindeyim.	16	30
Uygulama öğrencilerine çalışmalarında yeteri kadar tolerans tanıyorum.	35	67
Uygulama öğrencilerine kendi bilgi ve tecrübelerimi aktararak onların daha erken bir zamanda yetkin olmalarına yardımcı olduğum kanaatindeyim.	46	88

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Öğretmen adayları uygulama çalışmalarına ilgili ve istekli.	35	67
Öğretmen adayları uygulama çalışmalarını sadece ders olarak görüp buna göre hareket ettiklerini düşünüyorum.	23	44
Bazı öğretmen adayları ikazlarımızı dikkate almamakta ısrar ediyorlar.	14	27
Uygulama öğretim elemanlarıyla bazı noktalarda ortak hareket edemiyoruz.	11	21

Aşağıdakilere Evet Diyen	Öğretmen Sayısı	Yüzde Oranı
Uygulama çalışmalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	23	44
Uygulama çalışmalarında kullanılan yeni yöntemlerden ben de faydalandım.	12	23
Uygulama çalışmalarında bazı düzenlemeler yapılması gerektiğini düşünüyorum.	30	57
Uygulama çalışmaları değerlendirme toplantılarının her yıl bizim katılabileceğimiz zamanda yapılması ve önerilerin bu toplantıda tartışılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.	43	82

BULGULAR ve YORUM

Uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencilerinin verdikleri yanıtlardan:

Uygulamalarda geçen temel tanımların bilindiği fakat görev, yetki ve sorumluluklar konusunda yeterli bilgiye sahip olunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, kimin ne yapması gerektiği bilinmediğinden düzenlemeler konusunda kargaşa yaşanmasına neden olmaktadır.

Uygulama gruplarının kalabalık olması imkanların paylaşılması noktasında olumsuz etken olmaktadır. Bir gruptaki öğrencilerin farklı günlerde uygulama yapmaları durumu ise fakülte ders oturumu programını zorlamakta, hatta imkansız hale getirmektedir.

Uygulama öğretmenleri denetlendikleri hissine kapılarak normal görevlerini doğal olarak sürdürmekte zorlanmaktadır.

Uygulama çalışmaları nedeni ile uygulama yapılan sınıflarda yıllık planlarda aksamalar yaşanmakta, bazen veliler de bu durumdan yakınmaktadır.

Uygulama öğretmenleri, tüm bilgi ve tecrübelerini paylaşmaktan kaçınmamakta, hatta bundan memnun olmaktadır.

Uygulama çalışması sonunda yapılan değerlendirme de uygulama öğretmenlerinin görüşlerinin alınması noktasında belirgin bir çalışma yapılması gerekmektedir.

Uygulama çalışmalarının belli aralıklarla tüm tarafların bir araya geldikleri ortamlarda tartışılması ve üzerinde anlaşma sağlanan önerilerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Uygulama öğrencilerinin meslek öncesi böyle bir fırsatı iyi algulamaları, bundan yararlanmaları için motive edilmeleri önem kazanmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı, Yüksek Öğretim Kurulu, Mart 1998, Ankara.
2. Fakülte-Okul İşbirliği, Yüksek Öğretim Kurulu / Dünya Bankası, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.